

Fakty o szczepionce MMR dla dzieci w wieku 15 miesięcy

Polish translation of *The facts about the MMR vaccine
for babies aged 15 months*

Wprowadzenie

Ulotka ta zawiera informacje na temat szczepionki MMR. Jeżeli chciałbyś porozmawiać na ten temat, skontaktuj się z lekarzem ogólnym, pielęgniarką lub pielęgniarką środowiskową. Przydatne mogą też okazać się strony:

www.mmrthefacts.nhs.uk

www.immunisation.nhs.uk

www.dhsspsni.gov.uk/phealth

Co to jest szczepionka MMR?

MMR chroni Twoje dziecko przed odrą (M), świnką (M) i różyczką (R). Dziecko powinno otrzymać szczepionkę MMR w wieku około 15 miesięcy, a następnie szczepionkę przypominającą przed rozpoczęciem szkoły. Od wprowadzenia szczepionki MMR w życie w roku 1988, liczba zachorowań dzieci na te choroby spadła do najniższego poziomu w historii.

Odra, świnka i różyczka mogą powodować poważne powikłania.

- Odra może powodować infekcje ucha, problemy układu oddechowego oraz zapalenie opon mózgowych/zapalenie mózgu. W 1 na 2500-5000 przypadków może dojść do zgonu.

- Świnka może powodować głuchotę, zwykle z częściowym lub pełnym powrotem do zdrowia, a także bolesne obrzmienie jąder u starszych chłopców i mężczyzn. Była ona również najczęstszą przyczyną wirusowego zapalenia opon mózgowych u dzieci.
- Różyczka może również powodować zapalenie mózgu i mieć wpływ na krzepliwość krwi. U kobiet w ciąży może wywołać poronienie lub poważne problemy zdrowotne u ich dzieci, np. ślepotę, głuchotę, problemy z sercem lub uszkodzenie mózgu.

Należy pamiętać, iż bez szczepienia MMR prawie każde dziecko zachoruje na te trzy choroby.

Czy szczepionka MMR ma jakieś działania uboczne?

Jak wszystkie leki, szczepionki mogą mieć pewne działania uboczne. Większość z nich jest niewielka i krótkotrwała, np. zaczerwienienie i obrzęk miejsca podania zastrzyku.

Szczepionka MMR zawiera trzy szczepionki podawane w jednym zastrzyku. Szczepionki te działają w różnym czasie. Około 10 dni po

podaniu szczepionki MMR, kiedy część szczepionki chroniąca przed odrą zaczyna działać, niektóre dzieci dostają gorączki i wysypki jak przy odrze, a także tracą apetyt.

W bardzo rzadkich przypadkach, około dwóch tygodni po szczepieniu, dziecko może dostać wysypki o wyglądzie sinych plamek, wskutek działania części szczepionki chroniącej przed różyczką. Poprawa zwykle następuje samoistnie, jednak jeżeli zaobserwujesz takie plamki, pokaż je lekarzowi.

Okolo trzech tygodni po zastrzyku, dziecko może mieć łagodną formę świnki, gdy zacznie działać część szczepionki MMR odpowiedzialna za ochronę przed tą chorobą.

Czasami dzieci źle reagują na szczepionkę MMR. W około 1 na 1000 przypadków może wystąpić napad drgawek spowodowany wysoką temperaturą wywołaną częścią szczepionki odpowiedzialną za ochronę przed odrą (zob. Sposób postępowania w przypadku gorączki). Nie ma

żadnych danych świadczących o tym, że to powoduje długotrwałe problemy. Prawdopodobieństwo wystąpienia napadu drgawek jest pięciokrotnie wyższe u dziecka, które ma odrę, z powodu tej choroby.

Szczepionki mogą również wywoływać reakcje alergiczne. Ma to jednak miejsce bardzo rzadko - w jednym przypadku na pół miliona szczepień. Chociaż reakcje alergiczne są niepokojące, ich leczenie prowadzi do szybkiego i pełnego powrotu do zdrowia.

Zapalenie mózgu zostało odnotowane w około jednym przypadku na milion szczepień. Ryzyko to nie jest zatem wyższe niż ryzyko wystąpienia zapalenia mózgu bez udziału szczepionki. Odra natomiast powoduje zapalenie mózgu w 1 na 5000 przypadków zachorowań u dzieci.

Porównanie działań ubocznych szczepionki MMR oraz działań ubocznych odry, świnki lub różyczki wykazuje, że szczepionka jest dużo bezpieczniejsza niż te choroby.

Powikłania pierwszej	Wskaźnik po naturalnej chorobie	Wskaźnik po dawce szczepionki MMR
Napady drgawek (wskutek wysokiej temperatury)	1 na 200	1 na 1000
Zapalenie opon mózgowych/ zapalenie mózgu	od 1 na 200 do 1 na 5000	do 1 na 1.000.000
Zaburzenia krzepliwości krwi	1 na 3000	1 na 24.000
Śmierć (w zależności od wieku)	od 1 na 2500 do 1 na 5000	0

Fakty o szczepionce MMR

- MMR chroni dzieci przed odrą, świnką i różyczką.
- W ciągu 30 lat w ponad 100 krajach podano 500 milionów szczepionek MMR. Szczepionka ta charakteryzuje się dużym bezpieczeństwem stosowania.
- Nie ma dowodów na powiązanie między szczepionką MMR a autyzmem lub chorobą jelit.
- Podanie szczepionek osobno może być szkodliwe. Naraża to dzieci na ryzyko zarażenia się odrą, świnką lub różyczką.
- W żadnym kraju, gdzie dostępna jest szczepionka MMR nie zaleca się podawania szczepionek osobno.
- W roku poprzedzającym wprowadzenie szczepionki MMR na Wyspach Brytyjskich, 86.000 dzieci zaraziło się odrą i 16 z nich zmarło. Ze względu na niski poziom stosowania szczepionki, w Irlandii oraz Hiszpanii miały niedawno miejsce wybuchy chorób, których skutkiem było kilka zgonów wśród dzieci.

Co się stanie jeśli po szczepieniu wystąpi u mojego dziecka wysoka temperatura?

Działania uboczne szczepień są rzadkie, mają zwykle łagodny przebieg i szybko ustępują. U niektórych dzieci wystąpić może podniesiona temperatura lub gorączka (powyżej 37,5°C). Jeżeli twarz Twojego dziecka jest gorąca w dotyku i jest ono zaczerwienione lub ma wypieki, wówczas prawdopodobnie ma gorączkę.

Powinieneś zmierzyć temperaturę dziecka używając termometru.

U niemowląt i dzieci często występuje gorączka. Często towarzyszy ona również infekcjom. Czasami gorączka może spowodować u niemowlęcia napady drgawek. Może je jednak spowodować każdy przypadek gorączki, niezależnie od tego czy jej przyczyną jest infekcja czy szczepienie. Dlatego ważne jest, aby wiedzieć jak postępować w przypadku wystąpienia gorączki u dziecka. Pamiętaj, że bardziej prawdopodobne jest spowodowanie gorączki przez choroby, aniżeli przez szczepionki.

Sposób postępowania w przypadku gorączki

1. Staraj się obniżyć temperaturę dziecka, upewniając się, iż:
 - nie ma ono na sobie zbyt wielu warstw odzieży lub koców;
 - w pokoju, w którym dziecko przebywa nie jest za gorąco (lecz nie powinno też być w nim zbyt zimno – w pokoju powinien panować przyjemny chłód).
2. Podawaj dziecku duże ilości chłodnych płynów.
3. Podaj dziecku paracetamol dla dzieci lub ibuprofen w płynie (poproś o wersję bez cukru). Przeczytaj uważnie instrukcje na butelce i podaj dziecku dawkę odpowiednią dla jego wieku. Konieczne może być podanie drugiej dawki cztery do sześciu godzin później.

Pamiętaj - nigdy nie podawaj leków zawierających aspirynę dzieciom poniżej 16 roku życia.

Natychmiast wezwij lekarza, jeśli dziecko:

- ma bardzo wysoką temperaturę (39°C lub więcej);
- ma napad drgawek.

Jeżeli dziecko ma napad drgawek, połóż je na boku w bezpiecznym miejscu, ponieważ drgawki mogą powodować gwałtowne ruchy ciała.

A co z pogłoskami na temat związku między autyzmem a szczepionką MMR?

Chociaż autyzm jest obecnie coraz częściej rozpoznawany, wzrost jego występowania miał miejsce na długo przed wprowadzeniem szczepionki MMR. Rodzice często rozpoznają pierwsze oznaki autyzmu u dzieci po skończeniu przez nie pierwszego roku życia. Zwykle w tym wieku podaje się dzieciom szczepionkę MMR, co nie oznacza jednak, że szczepionka ta wywołuje autyzm.

W Danii, Szwecji, Finlandii, Kanadzie, USA oraz na Wyspach Brytyjskich przeprowadzono rozległe badania nad potencjalnym związkiem pomiędzy szczepionką MMR a autyzmem, w których uczestniczyły setki tysięcy dzieci. Nie znaleziono żadnego związku między szczepionką MMR a autyzmem.

Specjaliści na całym świecie, łącznie ze Światową Organizacją Zdrowia, są zgodni, że nie ma związku pomiędzy szczepionką MMR a autyzmem.

Czy dzieci były badane wystarczająco długo po szczepieniu, aby stwierdzić, że szczepionka MMR jest bezpieczna?

W USA szczepionkę MMR podaje się od ponad 30 lat i podano w tym czasie ponad 200 milionów jej dawek. W Finlandii, gdzie od 1982 dzieciom podaje się dwie dawki szczepionki MMR, reakcje poszczepienne badano przez 14 lat od chwili podania szczepionki. Nie odnotowano żadnych przypadków trwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu szczepienia. Szczepionka okazała się bardzo efektywna i niezwykle bezpieczna w stosowaniu.

Czy nie byłoby lepiej dla dzieci, gdyby szczepionki były podawane osobno?

Podawanie szczepionek osobno oznaczałoby sześć zastrzyków zamiast dwóch i dzieci narażone byłyby na ryzyko zarażenia dwoma z tych chorób przez co najmniej rok. Choroby te mogą być poważne, a nawet śmiertelne.

Mówi się czasami, iż podanie trzech szczepionek razem przeciąża układ odpornościowy dziecka. Jest to jednak nieprawda. Od urodzenia układ odpornościowy dzieci chroni je przed tysiącami otaczających je wirusów i bakterii.

Światowa Organizacja Zdrowia odradza stosowanie szczepionek osobno, ponieważ niepotrzebnie naraziłoby to dzieci na ryzyko. W żadnym kraju na świecie nie zaleca się podawania MMR jako trzech osobnych szczepionek. Nic nie wskazuje na to, że podawanie szczepionek osobno jest bezpieczniejsze – moglibyśmy w

ten sposób zaszkodzić, nie powodując żadnych korzyści.

Czy istnieją jakieś przeciwwskazania do szczepienia mojego dziecka szczepionką MMR?

Istnieje niewiele przyczyn, dla których dziecko nie powinno zostać zaszczepione. Poinformuj pielęgniarkę lub lekarza ogólnego, jeżeli twoje dziecko:

- ma bardzo wysoką temperaturę lub gorączkę;
- miało kiedyś drgawki lub napad drgawek;
- źle wcześniej reagowało na szczepienia;
- ma poważną alergię;
- ma zaburzenia krzepliwości krwi;
- było poddane leczeniu nowotworu;
- przebyło chorobę mającą wpływ na układ odpornościowy (np. białaczkę, HIV lub AIDS);
- zażywa lekarstwa mające wpływ na układ odpornościowy (np. bierze dużą dawkę sterydów lub jest poddane leczeniu po transplantacji organu bądź leczeniu nowotworu);

- cierpi na inną poważną chorobę.

Powyższe przypadki nie zawsze oznaczają, iż dziecko nie będzie mogło otrzymać szczepienia, jednak informacje o nich pomogą lekarzowi lub pielęgniarce zdecydować o szczepionkach najbardziej dla dziecka korzystnych oraz o konieczności udzielenia dodatkowych porad. Historia choroby w rodzinie nigdy nie stanowi przyczyny, dla której dziecko nie może zostać zaszczepione.

Poparcie dla szczepionki MMR

Poparcie dla szczepionki MMR wyrazili pracownicy wielu dziedzin medycyny i pielęgniarstwa w poniższym stwierdzeniu:

„Jako specjaliści głęboko zaangażowani w długotrwałą opiekę nad dziećmi, jak również w program szczepień, całkowicie popieramy obecną politykę stosowania połączonej szczepionki MMR.”

Wspólne oświadczenie w imieniu:

Royal College of Paediatrics and Child Health

Royal College of General Practitioners

Royal College of Nursing

Community Practitioners and Health Visitors Association

Faculty of Public Health Medicine

Program rutynowych szczepień dla dzieci

Kiedy szczepić	Choroby, przed którymi chroni szczepionka	Sposób podawania szczepionki
2 miesiące	Błonica, tężec, krztusiec polio i Hib Infekcja pneumokokowa	Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk
3 miesiące	Błonica, tężec, krztusiec, polio i Hib Zapalenie opon mózgowych C	Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk
4 miesiące	Błonica, tężec, krztusiec, polio i Hib Zapalenie opon mózgowych C Infekcja pneumokokowa	Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk
12 miesięcy	Hib i zapalenie opon mózgowych C	Jeden zastrzyk
15 miesięcy	Odra, świnka i różyczka Infekcja pneumokokowa	Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk
3 do 5 lat	Błonica, tężec, krztusiec i polio Odra, świnka i różyczka	Jeden zastrzyk Jeden zastrzyk
14 do 18 lat	Tężec, błonica, i polio	Jeden zastrzyk

Jeżeli dziecko nie otrzymało któregoś z tych szczepień, nigdy nie jest za późno, aby nadrobić zaległości. Ustal termin spotkania z lekarzem lub pielęgniarką środowiskową.

W celu zasięgnięcia szerszych informacji o szczepieniach, odwiedź stronę internetową DHSSPS
www.dhsspsni.gov.uk/phealth lub krajową stronę szczepień

www.immunisation.nhs.uk lub
www.mmrthefacts.nhs.uk

**Health
Promotion
Agency**

Department of
**Health, Social Services
and Public Safety**
www.dhsspsni.gov.uk

Produced by the Health Promotion Agency for Northern Ireland on behalf of the Department of Health, Social Services and Public Safety and the four Health and Social Services Boards. Crown Copyright material reproduced with the permission of the Controller of HMSO and the Queen's Printer for Scotland.

02/07